

Czwartek, 16 września 2021 r.

P9_TA(2021)0395

Wolność mediów i dalsze pogorszenie się stanu praworządności w Polsce**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 września 2021 r. w sprawie wolności mediów i dalszego pogarszania się stanu praworządności w Polsce (2021/2880(RSP))**

(2022/C 117/16)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „Kartą”),
- uwzględniając art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 49 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka oraz powiązane orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
- uwzględniając uzasadniony wniosek Komisji zgodnie z art. 7 ust. 1 TUE dotyczący decyzji Rady z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie stwierdzenia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Rzeczpospolitą Polską zasady praworządności (COM(2017)0835),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808 z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ze względu na zmianę sytuacji na rynku ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii ⁽²⁾ (rozporządzenie w sprawie warunkowości w zakresie praworządności),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie dyskryminacji osób LGBTI i nawoływania do nienawiści do nich w sferze publicznej, w tym stref wolnych od LGBTI ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie ogłoszenia UE strefą wolności osób LGBTIQ ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie trwających wysłuchań na mocy art. 7 ust. 1 TUE dotyczących Polski i Węgier ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 69.

⁽²⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 255 z 29.6.2021, s. 7.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0089.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0014.

Czwartek, 16 września 2021 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 października 2020 r. w sprawie ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych ⁽⁷⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie stwierdzenia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Rzeczpospolitą Polską zasady praworządności ⁽⁸⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie sprawozdania Komisji na temat praworządności z 2020 r. ⁽⁹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie opracowania wytycznych dotyczących stosowania ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii ⁽¹⁰⁾,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 września 2020 r. pt. „Sprawozdanie na temat praworządności z 2020 r. Sytuacja w zakresie praworządności w Unii Europejskiej” (COM(2020)0580),
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 lipca 2021 r. pt. „Sprawozdanie na temat praworządności z 2021 r. Sytuacja w zakresie praworządności w Unii Europejskiej” (COM(2021)0700),
  - uwzględniając pismo skierowane 8 marca 2021 r. przez Komisarza Praw Człowieka Rady Europy do premiera RP w sprawie dwóch projektów ustaw dotyczących sektora mediów w Polsce ⁽¹¹⁾,
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 2 TUE Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z art. 47 Karty prawo podstawowe do skutecznego środka prawnego wymaga dostępu do „niezależnego” sądu; mając na uwadze, że wpływ polityczny lub kontrola sądownictwa oraz podobne bariery dla niezawisłości poszczególnych sędziów często sprawiają, że sądownictwo nie jest w stanie wypełniać swojej roli polegającej na niezależnej kontroli arbitralnego korzystania z władzy przez władzę wykonawczą i ustawodawczą;
- C. mając na uwadze, że wolność mediów jest jednym z filarów i gwarancji funkcjonowania demokracji i praworządności; mając na uwadze, że wolność, pluralizm, niezależność i bezpieczeństwo dziennikarzy stanowią kluczowe elementy prawa do wolności wypowiedzi i informacji oraz mają zasadnicze znaczenie dla demokratycznego funkcjonowania UE i jej państw członkowskich; mając na uwadze, że władze publiczne powinny przyjąć ramy prawne i regulacyjne sprzyjające rozwojowi wolnych, niezależnych i pluralistycznych mediów;
- D. mając na uwadze, że Polska, podobnie jak niektóre inne państwa członkowskie, nie wdrożyła jeszcze wszystkich wymogów dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych (dyrektywa (UE) 2018/1808), a zwłaszcza wymogów dotyczących niezależności krajowego regulatora rynku mediów;
- E. mając na uwadze, że Europejskie Obserwatorium Audiowizualne Rady Europy stwierdziło w 2019 r., że niezależność polskich organów regulacji mediów budzi obawy co do wdrażania procedur mianowania i rozliczalności przed Krajową Radą Radiofonii i Telewizji (KRRiT); mając na uwadze, że stwierdzono również, iż Rada Mediów Narodowych (RMN) „nie ma odpowiednich gwarancji funkcjonalnej niezależności od partii politycznych i rządu” ⁽¹²⁾;

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0251.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0225.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0313.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0348.

⁽¹¹⁾ Ref: CommHR/DM/sf 007-2021.

⁽¹²⁾ Cappello M. (ed.), *The independence of media regulatory authorities in Europe* [Niezależność organów regulacji mediów w Europie], IRIS Special, Europejskie Obserwatorium Audiowizualne, Strasburg, 2019 r.

Czwartek, 16 września 2021 r.

- F. mając na uwadze, że w lutym 2021 r. zaproponowano projekt wprowadzenia podatku od reklam, a następnie wycofano go z powodu silnej krytyki dotyczącej jego negatywnego wpływu na wolność i pluralizm mediów; mając na uwadze, że 10 lutego 2021 r. około 45 prywatnych mediów w Polsce przerwało nadawanie, wyświetlając przez 24 godziny czarny ekran ze słowami protestu przeciwko proponowanemu podatkowi od reklam w mediach, a około 40 nadawców napisało w liście otwartym do polskich władz, że nowy podatek osłabi media działające w Polsce i prawdopodobnie zmusi niektóre z nich do zamknięcia, co ograniczy możliwość wyboru ich odbiorcom;
- G. mając na uwadze, że 11 sierpnia 2021 r. Sejm RP zagłosował za projektem ustawy, w której proponuje się udzielanie koncesji na nadawanie jedynie przedsiębiorstwom, w których większość udziałów posiadają podmioty z Europejskiego Obszaru Gospodarczego; mając na uwadze, że Senat RP odrzucił ten projekt ustawy 9 września 2021 r., co nie oznacza zakończenia procesu legislacyjnego i daje Sejmowi możliwość przegłosowania tej decyzji;
- H. mając na uwadze, że projekt ustawy dotknąłby bezpośrednio TVN24, niezależną stację telewizyjną należącą do amerykańskiej grupy Discovery; mając na uwadze, że wciąż nie zapadła decyzja w sprawie przedłużenia koncesji TVN24 w Polsce, chociaż nadawca wystąpił o jej przedłużenie w lutym 2020 r.; mając na uwadze, że polski krajowy organ regulacji mediów (KRRiT) powinien wydać decyzję w sprawie nowej koncesji na nadawanie przed wygaśnięciem obecnej koncesji, tj. do 26 września 2021 r.;
- I. mając na uwadze, że z uwagi na brak działania KRRiT grupa Discovery zwróciła się do władz holenderskich o koncesję na nadawanie dla kanału TVN24 i taką koncesję otrzymała;
- J. mając na uwadze, że w opracowanym przez Reporterów bez Granic światowym rankingu wolności prasy za 2021 r. Polska zajmuje 64. miejsce, co stanowi najniższą w historii pozycję i oznacza spadek z 18. miejsca w 2015 r.;
- K. mając na uwadze, że 7 maja 2021 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że działania władz polegające na mianowaniu jednego z sędziów, którzy zasiadali w składzie Trybunału Konstytucyjnego w sprawie spółki skarżącej, oznaczały, że skład orzekający, który rozpatrywał sprawę, nie był „sądem ustanowionym ustawą” oraz że naruszono „prawo do rzetelnego procesu sądowego” skarżącego⁽¹³⁾;
- L. mając na uwadze, że 2 marca 2021 r. TSUE orzekł, iż kolejne zmiany w ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa, które doprowadziły do zniesienia skutecznej kontroli sądowej nad decyzjami Rady dotyczącymi przedstawiania prezydentowi propozycji mianowania kandydatów na sędziów Sądu Najwyższego, mogą naruszać prawo UE⁽¹⁴⁾;
- M. mając na uwadze, że 29 marca 2021 r. premier RP złożył do powszechnie kwestionowanego i nielegalnego „trybunału konstytucyjnego” wniosek o zbadanie, czy postanowienia TUE dotyczące nadrzędności prawa UE i skutecznej ochrony sądowej są zgodne z Konstytucją RP⁽¹⁵⁾;
- N. mając na uwadze, że postanowieniem z 14 lipca 2021 r. TSUE zarządził środki tymczasowe, o które wystąpiła Komisja na mocy art. 279 TFUE i które dotyczyły funkcjonowania Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego oraz zawieszenia dalszych przepisów polskiego prawa mających wpływ na niezawisłość sędziowską⁽¹⁶⁾;
- O. mając na uwadze, że 14 lipca 2021 r. nielegalny polski „trybunał konstytucyjny” orzekł, iż postanowienia tymczasowe TSUE dotyczące struktury sądów w Polsce są niezgodne z Konstytucją RP⁽¹⁷⁾;
- P. mając na uwadze, że 15 lipca 2021 r. TSUE orzekł w wyroku w sprawie C-791/19⁽¹⁸⁾, że system środków dyscyplinarnych dla sędziów w Polsce nie jest zgodny z prawem UE;

⁽¹³⁾ Wyrok z dnia 7 maja 2021 r., *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. przeciwko Polsce*.

⁽¹⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 marca 2021 r., *A.B. i in.*, C-824/18, ECLI:EU:C:2021:153.

⁽¹⁵⁾ Wniosek w toczącej się sprawie K 3/21; wyrok nielegalnego „trybunału konstytucyjnego” spodziewany 22 września 2021 r.

⁽¹⁶⁾ Postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14 lipca 2021 r., *Komisja przeciwko Polsce*, C-204/21 R, ECLI:EU:C:2021:593.

⁽¹⁷⁾ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 lipca 2021 r., sprawa P 7/20.

⁽¹⁸⁾ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 15 lipca 2021 r., *Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej*, C-791/19, ECLI:EU:C:2021:596.

Czwartek, 16 września 2021 r.

- Q. mając na uwadze, że 20 lipca 2021 r. Komisja wystosowała do Polski pismo w sprawie wszystkich podjętych lub planowanych środków mających na celu pełne zastosowanie się do postanowienia Trybunału oraz wszystkich środków niezbędnych do pełnego wykonania wyroku; mając na uwadze, że władze polskie udzieliły Komisji odpowiedzi 16 sierpnia 2021 r.;
- R. mając na uwadze, że 22 lipca 2021 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego nie jest „niezależnym i bezstronnym sądem ustanowionym ustawą” i nie spełnia standardu „prawa do sądu ustanowionego ustawą”, gwarantowanego w art. 6 ust. 1 europejskiej konwencji praw człowieka ⁽¹⁹⁾;
- S. mając na uwadze, że 7 września 2021 r. Komisja podjęła decyzję o skierowaniu do Polski wezwania do usunięcia uchybienia na mocy art. 260 ust. 2 TFUE w związku z niepodjęciem środków niezbędnych do pełnego zastosowania się do wyroku TSUE z 15 lipca 2021 r. stwierdzającego niezgodność polskiej ustawy dotyczącej systemu dyscyplinarnego wobec sędziów z prawem UE;
- T. mając na uwadze, że 7 września 2021 r. Komisja zwróciła się do TSUE o nałożenie kar finansowych na Polskę w celu zapewnienia zgodności z postanowieniem Trybunału z 14 lipca 2021 r. w sprawie środków tymczasowych w związku z funkcjonowaniem Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego oraz zawieszeniem dalszych przepisów polskiego prawa mających wpływ na niezawisłość sędziowską;
- U. mając na uwadze, że w czerwcu 2021 r. polski wiceminister sprawiedliwości zapowiedział, że rządząca koalicja pracuje obecnie nad ustawą zakazującą „propagandy LGBT”;
- V. mając na uwadze, że 14 lipca 2021 r. Komisja podjęła decyzję o wszczęciu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Węgrom i Polsce w związku z równością i ochroną praw podstawowych, w szczególności w odpowiedzi na ogłoszenie „stref wolnych od ideologii LGBT”; mając na uwadze, że w piśmie ⁽²⁰⁾ z września 2021 r. służby Komisji uznały, iż zasada niedyskryminacji we wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych nie jest zagwarantowana, i w związku z tym postanowiły wstrzymać zmiany w programie REACT-EU w odniesieniu do regionalnych programów operacyjnych pięciu polskich samorządów;
- W. mając na uwadze, że w badaniu Eurobarometr Flash z sierpnia 2021 r. zdecydowana większość respondentów przyznała, że UE powinna zapewniać środki wyłącznie państwom członkowskim, których rządy wdrażają praworządność i zasady demokratyczne; mając na uwadze, że odsetek ten był również bardzo wysoki w Polsce (72 %) ⁽²¹⁾;

Wolność mediów

1. przypomina, że w swoich poprzednich rezolucjach Parlament Europejski wyrażał zaniepokojenie wcześniej przyjętymi i nowo proponowanymi zmianami w polskiej ustawie medialnej oraz przekształceniem nadawcy publicznego w nadawcę prorządowego; przypomina, że art. 54 Konstytucji RP gwarantuje wolność słowa i zakazuje cenzury;
2. stanowczo krytykuje projekt tzw. ustawy „lex TVN” przyjęty przez Sejm; uważa, że jest to próba uciszenia głosów krytycznych i bezpośredni atak na pluralizm mediów, a także naruszenie praw podstawowych zapisanych w Karcie i Traktatach oraz prawodawstwa UE dotyczącego rynku wewnętrznego i międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka i handlu, np. dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych; zdecydowanie zachęca Sejm do wzięcia pod uwagę debaty przeprowadzonej w Senacie i odrzucenia przezeń projektu tej ustawy;
3. jest głęboko zaniepokojony dalszym pogarszaniem się sytuacji w zakresie wolności mediów w Polsce oraz rozmaitymi reformami wprowadzonymi przez rządzącą koalicję w celu ograniczenia różnorodności i głosów krytycznych w mediach; jest głęboko zaniepokojony potwierdzeniem przejęcia grupy Polska Press przez kontrolowane przez państwo przedsiębiorstwo naftowe PKN Orlen jeszcze przed ostatecznym rozstrzygnięciem odwołania polskiego Rzecznika Praw Obywatelskich od decyzji Urzędu Ochrony Konkurencji; jest głęboko zaniepokojony zmianami w redakcjach,

⁽¹⁹⁾ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19);

⁽²⁰⁾ Ares(2021)5444303 – 3.9.2021 r.

⁽²¹⁾ Badanie Eurobarometr Flash – Stan Unii Europejskiej, IPSOS, sierpień 2021 r.

Czwartek, 16 września 2021 r.

przeprowadzonymi w grupie Polska Press przez kierownictwo PKN Orlen mimo rozpatrywanego odwołania, które tymczasowo uniemożliwia PKN Orlen korzystanie z praw udziałowca; stanowczo potępia oświadczenia urzędników PKN Orlen, odrzucające wyrok sądu jako bezzasadny⁽²²⁾;

4. jest głęboko zaniepokojony pogarszającą się sytuacją w polskich mediach publicznych oraz niewykonywaniem przez nie misji publicznej charakteryzującej się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością, do czego zobowiązuje je art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji z 1992 r.;

5. zdecydowanie potępia prowadzone stale w mediach publicznych kampanie oszczerstw wymierzone w sędziów, dziennikarzy i polityków krytycznych wobec obecnego rządu, w tym powództwa SLAPP (strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej) wszczynane przez agencje i urzędników rządowych, przedsiębiorstwa państwowe lub osoby blisko powiązane z rządzącą koalicją; wzywa władze polskie, by we współpracy z organizacjami zrzeszającymi dziennikarzy monitorowały i zgłaszały ataki na nich oraz powództwa sądowe służące uciszeniu lub zastraszeniu niezależnych mediów, a także by zagwarantowały dostęp do odpowiednich środków prawnych;

6. uważa, że aby pomóc położyć kres tym praktykom stanowiącym nadużycie, trzeba koniecznie wprowadzić wiążące przepisy UE zapewniające solidną i spójną ochronę niezależnych mediów i dziennikarzy przed uciążliwymi postępowaniami mającymi ich uciszyć lub zastraszyć w UE, oraz podkreśla, że Parlament Europejski pracuje obecnie nad sprawozdaniem z własnej inicjatywy na temat powództw SLAPP;

7. z zadowoleniem przyjmuje niedawną inicjatywę Komisji dotyczącą wydania zalecenia w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa dziennikarzy w Unii Europejskiej; wzywa Komisję, by niezwłocznie przedstawiła projekt europejskiego aktu o wolności mediów⁽²³⁾;

8. wzywa Komisję, by zapewniła prawidłowe wdrożenie dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, zwłaszcza w odniesieniu do niezależności organów regulacji mediów, przejrzystej struktury własnościowej mediów i umiejętności korzystania z mediów; wzywa Komisję, by wszczynała postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, gdy państwa członkowskie wdrażają te przepisy nieprawidłowo lub nie w pełni;

9. ponownie wzywa władze polskie do pełnego wdrożenia zalecenia Rady Europy z 13 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony dziennikarstwa oraz bezpieczeństwa dziennikarzy i innych podmiotów medialnych⁽²⁴⁾;

10. wyraża pełne poparcie dla pokojowych protestów przeciwko prowadzonym przez rząd polski reformom jeszcze bardziej osłabiającym wolność mediów w Polsce;

Nadrzędność prawa UE oraz niezawisłość sądownictwa i innych instytucji

11. z zadowoleniem przyjmuje niedawne inicjatywy Komisji dotyczące niezawisłości sądownictwa; uważa jednak, że szybsze działania, o które wielokrotnie apelował Parlament Europejski, pomogłyby uniknąć trwającej erozji niezawisłości sądownictwa w Polsce; ponawia apel do Komisji o wszczęcie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w związku z przepisami o nielegalnym „trybunale konstytucyjnym” i jego niezgodnym z prawem składzie, Izbie Kontroli Nadzwyczajnej Sądu Najwyższego i Krajowej Radzie Sądownictwa;

12. jest głęboko zaniepokojony, że władze polskie w ostatnim czasie celowo i systematycznie naruszały wyroki i postanowienia TSUE dotyczące praworządności; wzywa władze polskie, by zastosowały się do wyroków TSUE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczących składu i organizacji nielegalnego „trybunału konstytucyjnego” i Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, co pozwoli spełnić standardy niezawisłości sędziowskiej, do których stosowania Polska się zobowiązała;

⁽²²⁾ Polska – początek czystki wśród redaktorów mimo orzeczenia sądu zawieszającego zakup Polska Press, Międzynarodowy Instytut Prasowy, 30 kwietnia 2021 r.

⁽²³⁾ „Europejski akt o wolności mediów”, przemówienie wygłoszone 19 kwietnia 2021 r. na posiedzeniu Komisji Kultury i Edukacji Parlamentu Europejskiego.

⁽²⁴⁾ Zalecenie Komitetu Ministrów dla państw członkowskich CM/Rec(2016)4 w sprawie ochrony dziennikarstwa oraz bezpieczeństwa dziennikarzy i innych podmiotów medialnych.

Czwartek, 16 września 2021 r.

13. ponownie potępia praktykę ścigania i nękania sędziów krytycznie nastawionych wobec rządu polskiego; wzywa Izbę Dyscyplinarną w obecnym składzie, by zawiesiła wszelkie swoje działania i sprawy, w tym sądowe, oraz by przywróciła wszystkich sędziów usuniętych z zawodu przez tę izbę, w tym tych sędziów, którzy nadal nie mogą orzekać, mimo że skutecznie odwołali się przed sądem od usunięcia ich z zawodu, ponieważ ostateczne wyroki w postępowaniu odwoławczym są stale lekceważone przez prezesów sądów, w których sędziowie ci wykonywali swoje obowiązki;
14. wzywa do rozdzielenia funkcji prokuratora generalnego i ministra sprawiedliwości, zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej⁽²⁵⁾; zwraca uwagę na opinię rzecznika generalnego TSUE w toczącej się sprawie i zwraca się do Komisji o większą reaktywność we wszczynaniu postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w związku z niezależnością prokuratury;
15. przypomina o fundamentalnym charakterze nadrzędności prawa UE jako podstawowej zasady prawa UE zgodnie z utrwalonym orzecznictwem TSUE; przypomina, że wszystkie państwa członkowskie zgodziły się dołączyć do traktatu lizbońskiego deklarację o nadrzędności prawa UE; przypomina, że skutki tej zasady są wiążące dla wszystkich organów państwa członkowskiego i nie mogą temu przeszkodzić przepisy krajowe, nawet konstytucyjne; potępia wszelkie próby podważenia tej zasady;
16. wzywa premiera RP, by nie kwestionował nadrzędności prawa UE nad prawem krajowym i by wycofał wniosek do nielegalnego „trybunału konstytucyjnego” o zbadanie zgodności z konstytucją niektórych części traktatów UE;
17. wzywa prokuratora generalnego, by wycofał wniosek do nielegalnego „trybunału konstytucyjnego” dotyczący zgodności z konstytucją art. 6 europejskiej konwencji praw człowieka;
18. wzywa Komisję, by dalej monitorowała wszystkie już wskazane problemy, by zwracała się o zastosowanie środków tymczasowych, zawsze gdy kieruje do TSUE sprawę dotyczącą sądownictwa, oraz by domagała się kar finansowych w razie niewykonania wyroków TSUE;

Dalsza ocena stanu praworządności w Polsce

19. ubolewa nad brakiem postępów i nad pogorszeniem się stanu praworządności w Polsce od czasu przyjęcia rezolucji Parlamentu z 17 września 2020 r. oraz nad tym, że rząd polski nie uwzględnił zawartych w niej zaleceń; podtrzymuje te zalecenia;
20. odnotowuje ogłoszenie stanu wyjątkowego przez Polskę i inne państwa członkowskie graniczące z Białorusią; z zaniepokojeniem odnotowuje sytuację humanitarną na granicy i potępia próby wykorzystywania przez władze białoruskie migrantów, w tym osób ubiegających się o azyl, jako narzędzia politycznego i zagrożenia hybrydowego dla Polski i innych państw członkowskich, które poparły opozycję demokratyczną na Białorusi; apeluje o jednolitą reakcję UE, by znaleźć rozwiązanie tej sytuacji; wzywa władze Polski i innych państw członkowskich, które znalazły się w tej sytuacji, by zapewniły pełne przestrzeganie unijnego prawa azylowego i powrotowego oraz międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka również w sytuacjach nadzwyczajnych, co obejmuje dostęp do azylu oraz dostęp mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego do strefy przygranicznej, a także by uwzględniły wytyczne Agencji ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) i organów Rady Europy; wzywa Komisję jako strażniczkę traktatów, by zapewniła przestrzeganie odpowiednich przepisów UE; wzywa inne państwa członkowskie, by okazały solidarność i udzieliły pomocy państwom członkowskim, które znalazły się w tej sytuacji, w tym by relokowały osoby ubiegające się o azyl;
21. przypomina, że wyrażał już w swoich rezolucjach głębokie zaniepokojenie próbami kryminalizowania upowszechniania edukacji seksualnej w Polsce, i podkreśla, że całościowa edukacja dotycząca seksualności i związków, dostosowana do wieku i oparta na danych naukowych, ma kluczowe znaczenie dla wytworzenia u młodych ludzi umiejętności tworzenia zdrowych, opartych na zasadzie równości, wzbogacających i bezpiecznych związków, wolnych od dyskryminacji, przymusu i przemocy;

⁽²⁵⁾ Opinia nr 892/2017 z 11 grudnia 2017 r.

Czwartek, 16 września 2021 r.

22. jest zaniepokojony projektami zmian w ustawie o edukacji i w innych przepisach, a także przyjętymi 1 września 2021 r. zmianami do rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego⁽²⁶⁾, ograniczającymi niezależność edukacji przez przeniesienie uprawnień z samorządów na organy centralne, sprawowanie kontroli nad dyrektorami szkół i zaostrzenie nadzoru nad organizacjami pozarządowymi uczestniczącymi w edukacji szkolnej;
23. ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie atakami na prawa kobiet w Polsce, zwłaszcza regresem w dziedzinie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego kobiet po wyroku nielegalnego „trybunału konstytucyjnego” opublikowanym w Dzienniku Ustaw 27 stycznia 2021 r.;
24. z zadowoleniem przyjmuje mianowanie nowego polskiego rzecznika praw obywatelskich w lipcu 2021 r. po wygaśnięciu kadencji jego poprzednika we wrześniu 2020 r.;
25. wyraża zaniepokojenie, że od grudnia 2018 r. Rada przeprowadziła tylko jedno wysłuchanie na podstawie art. 7 ust. 1 w sprawie praworządności w Polsce; apeluje do Rady, by wydała konkretne zalecenia dla Polski zgodnie z art. 7 ust. 1 TUE oraz by wyznaczyła terminy ich wykonania; apeluje do obecnej i do przyszłych prezydencji Rady, by wysłuchania na temat Polski nadal znajdowały się w planie prac Rady; wyraża zaniepokojenie postawą kolejnych prezydencji Rady, nie przewidującą już składania właściwej komisji Parlamentu Europejskiego sprawozdań z procedur prowadzonych na mocy art. 7 ust. 1, i wzywa Radę do złożenia takiego sprawozdania przy najbliższej okazji;
26. ponawia apel do Rady i Komisji o rozszerzenie zakresu wysłuchań na mocy art. 7 ust. 1 TUE, by objąć nimi również kwestie praw podstawowych i demokracji, a także uwzględnić bieżący rozwój sytuacji i oceny ryzyka naruszenia niezawisłości sądownictwa, wolności słowa, w tym wolności mediów, wolności sztuki i nauki, wolności zrzeszania się i prawa do równego traktowania, do czego wzywał Parlament Europejski;
27. z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte przez Komisję w związku z ogłoszeniem „stref wolnych od ideologii LGBT” przez niektóre samorzady lokalne i regionalne w Polsce, w związku z niezgodnością tych deklaracji z wartościami UE oraz ze znaczeniem niedyskryminacji we wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych; wzywa Komisję do wykorzystania wszystkich argumentów prawnych w postępowaniach w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego; wzywa władze państwowe, lokalne i regionalne państw członkowskich, by zaprzestały wszelkiej współpracy z władzami polskimi, które ogłosiły „strefy wolne od ideologii LGBT”; wzywa Komisję, by dalej odrzucała wnioski o finansowanie z funduszy UE składane przez organy, które przyjęły takie uchwały, oraz by zastanowiła się, jak zapewnić ochronę beneficjentów końcowych i ciągłości ich pracy, w tym przez rozwiązania alternatywne względem regionalnych organów zarządzających, na przykład przez bezpośrednie przekazywanie wsparcia organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, których działalność jest uzależniona od finansowania z UE;
28. zdecydowanie potępia fakt, że powództwa SLAPP wszczyna się również przeciwko aktywistom sprzeciwiającym się uchwałom o strefach wolnych od tzw. ideologii LGBTI i o regionalnych kartach praw rodziny oraz informującym o nich opinię publiczną;
29. potwierdza swoje stanowisko w sprawie rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności, które weszło w życie 1 stycznia 2021 r. i jest w całości bezpośrednio stosowane w Unii Europejskiej i we wszystkich jej państwach członkowskich w odniesieniu do wszystkich środków z budżetu UE, w tym środków przydzielonych od tego dnia z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy;
30. przypomina, że w rozporządzeniu dotyczącym warunkowości w zakresie praworządności zapisano jasną definicję praworządności, którą należy rozumieć w powiązaniu z innymi wartościami Unii, w tym z prawami podstawowymi i zasadą niedyskryminacji; wyraża rozczarowanie odpowiedzią Komisji przesłaną Parlamentowi Europejskiemu w piśmie z 23 sierpnia 2021 r.; wzywa Komisję, by niezwłocznie wszczęła wobec Polski postępowanie przewidziane w art. 6 ust. 1 rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności;
31. wyraża poważne obawy co do zgodności projektu polskiego planu odbudowy i zwiększania odporności z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności⁽²⁷⁾ oraz z Kartą; wzywa Komisję i Radę, by uważnie przeanalizowały

⁽²⁶⁾ Dz.U. 2021 poz. 1618.

⁽²⁷⁾ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

Czwartek, 16 września 2021 r.

wszystkie środki przedstawione w projekcie polskiego planu odbudowy i zwiększania odporności oraz by zatwierdziły ten plan tylko pod warunkiem wykazania, że władze polskie wykonały wszystkie wyroki TSUE, zwłaszcza dotyczące niezawisłości sądownictwa, i że plan ten nie spowoduje, iż budżet UE posłuży do czynnego łamania praw podstawowych w Polsce;

o

o o

32. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie, Komisji, Komitetowi Regionów i Radzie Europy.
